אור דוד

מוקדש לע"נ הבה"ח **דוד** צברדלינג ז"ל בן שלמה זלמן ושושנה נעמי הי"ו.

מס' גיליון	יציאת שבת			כניסת שבת			פרשה
10	חיפה	בני ברק	ירושלים	חיפה	בני ברק	ירושלים	כי תבוא
	19:42	19:42	19:40	18:39	18:46	18:29	

'דבר בעיתו מה טוב" – מאורעות התנ"ך בתאריך היומי, על פי ספרו של הבח"ה דוד צברדלינג ז"ל.

לְּכִיד אַלּוּל: ב וַיְהִי לְעֵת הָעֶרֶב וַיָּקֶם דָּוִד מֵעַל מִשְׁכָּבוֹ וַיִּתְהַלֵּךְ עַל גַּג בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיַּרְא אִשָּׁה רחָצֶת מֵעַל הַגָּג וְהָאִשָּׁה יִּילְח בְּיִדְרשׁ לָאִשָּׁה וַיִּאְכֶּה הָלוֹא זאת בַּת שֶׁבַע בַּת אֱלִיעָם אֵשֶׁת אוּרִיָּה הַחִּתִּי: ד וַיִּשְׁלַח יוֹבְּע מַנְאָבָים וַיִּקְחָהָ וַתְּשֶׁב אָלִיו וַיִּשְׁכַּב עִמָּה וְהִיא מִתְקַדֶּשֶׁת מִטֵּמְאָתָה וַתְּשָׁב אֶל בֵּיתָה: ה וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתִּשְׁלַח יִּוֹד מַלְאָכִים וַיִּקְחָהָ וַתִּאמֶר הָרָה אָנִכִי: ו וַיִּשְׁלַח דְּוִד אֶל יוֹאָב שְׁלַח אֵלִי אֶת אוּרִיָּה הַחִתִּי (וישלח יואב את אוריה אל דוד): ממואל-ב' יא,ב-חצי פּסוּק ו)

יד וַיָּעַר יְהוָה אֶת רוּחַ זְרֻבָּבֶל בֶּן שַׁלְתִּיאֵל פַּחַת יְהוּדָה וְאֶת רוּחַ יְהוֹשֵׁעַ בֶּן יְהוֹצָדָק הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְאֶת רוּחַ כֹּל שְׁאֵרִית הָעָם וַיָּבֹאוּ וַיִּעֲשׁוּ מְלָאכָה בְּבֵית יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵיהֶם: טו בְּיוֹם עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ בַּשִּׁשִׁי בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְדָרְיָוֶשׁ הַמֵּלִךְ:

(פסוק טו)

מר"ן **בן איש חי** – פרשת כי תבוא שנה ראשונה

- **א.** הרואה אבידת ישראל ונתעלם ממנה עובר בלא תעשה שנאמר (דברים כב, א) "לא תראה את שור אחיך או את שיו נדחים והתעלמת מהם", וביטל עשה שנאמר (שם): "השב תשיבם לאחיך", ואם לקח האבידה לעצמו על מנת לגזלה ולא להשיבה ביטל מצות עשה ועובר בשני לאוין על לא תגזול ולא תוכל להתעלם, ואם חזר בו והשיבה תיקן את הכל:
- ב. מצא מציאה דבר שאין בו סימן אם דבר זה סתמו שידעו הבעלים מנפילתו מיד כגון מעות מפוזרים הרי אלו שלו, דנתלה לומר ידעו הבעלים קודם שמצאן זה ונתייאשו מפני שאין בהם סימן ולכן אין חייב להכריז, ואפילו נודע לו אח"כ ממי נפלו אינו חייב להחזיר דאמרינן מסתמא נתייאשו הבעלים קודם שמצאן, ורק איכא מידת חסידות להחזיר להם:
- **ג.** מצא אבידה שיש בה סימן חייב להכריז בבית הכנסת ויאמר מין המציאה שמצא מה היא, ואם אדם יגיד סימניה יתן לו, אבל אם הוא לא אמר מין המציאה מה היא ובא אדם ואמר מה היא אין זה סימן, כי אם עד שיתן סימנים מובהקים כגון מדה או משקל או מניו וכיוצא:
- **T.** אם מצא מציאה שיש בה סימן במקום שרוב העוברים הם עכו"ם (עובדי כוכבים ומזלות) אינו חייב להכריז דתלינן שהיא של עכו"ם והרי זה של מוצאה, ואם בא בעל האבידה ונתברר שהיא שלו כגון שנתן כל סימניה הנה אם זו האבידה היא מדברים שהאדם מרגיש בהם מיד כגון מעות או טבעת או דבר שנושאו בחיקו, אינו חייב להחזיר לו דאמרינן ודאי נתייאש קודם שלקח זה האבידה כיון דנפלה במבואות שרובם נכרים:
- ה. המוצא מעות בחצר חבירו בשעת חופה וכיוצא שיש רבים נכנסים בחצר, אם זו המציאה אין בה סימן זוכה בה המוצאה אע"פ שנודע לו אח"כ דאלו המעות נפלו מן בעל הבית, יען כי בעל הבית ודאי מתייאש, אבל אם מצא דבר שיש בו סימן חייב להכריז כיון שהוא מקום ישראל, במה דברים אמורים? בעת שיש רבים נכנסים בחצר ההוא כגון חופה וכיוצא, אבל בזמן אחר שאין רבים נכנסים אם נכנס אדם לבית חבירו ומצא מעות מפוזרים אע"פ שאין בהם סימן אם ידוע שהם של בעל הבית יחזירם לו דלא מתייאש, וכן אפילו בסתם אמרינן מסתמא דשל בעל הבית הן וחייב ליתנם לבעל הבית, אך אם יודע בבירור שאינם של בעל הבית אלא נפלו מאחרים הרי הם של מוצאן דאין לומר חצירו של אדם קונה לו בכהאי גוונא:

וכן חנויות שבשווקים שמוכרים בהם סחורות או מיני כלים או מיני כסות וכיוצא, שנפלו שם מעות מן הלוקחים הבאים לקנות ומצא אותם המשרת של בעל החנות או אדם אחר הרי הם של מוצאם ואינו זוכה בהם בעל החנות:

- I. מצא תרנגולת במקום שרבו ישראל והכריז לפני כל השכנים ובעלי בתים שבמבוי ולא נמצא לה בעלים, מניחה בביתו שנים עשר חודש וכל הביצים שיולדת מוכרם או שם אותם בדמים עליו ואחר שהים עשר חודש מוכר התרנגולת או שם אותה בדמים עליו ויהיו דמי הביצים ודמי התרנגולת מונחים אצלו עד שיבוא אליהו זכור לטוב, ואם מצא תרנגול זכר מטפל בו שלשים יום, ואם עליו ויהיו הדמים מונחים אצלו עד הוא קטן ביותר שטיפולו קשה יותר מטפל בו שלשה ימים ואח"כ מוכרו, או שם אותו בדמים עליו ויהיו הדמים מונחים אצלו עד שיבוא אליהו זכור לטוב:
- **1.** מצא ספרים שיש בהם סימן הרי זה לא יקרא בהם אלא ישמרם כראוי, ואם ירצה למסרם למי שנאמן אצלו לשמרם אתו הרשות בידו, מיהו כל זה באבידה, אבל בפקדון אם אדם הפקיד אצלו דבר אחד אינו רשאי למסרו לאחר לשמרו אצלו, ואם ירצה לילך למקום אחר ואינו רוצה להוליכו עמו משום אחריות או טורח רשאי ליתנו לבית דין והם ימסרוהו לאיש נאמן:
- **ח.** אבידת עכו"ם מותרת, אך אם מחזירה כדי לקדש שם שמים, כדי שיתפארו הנכרים בישראל שהם בעלי אמנה הרי זה משובח, והא דאמרינן מן הדין אבידת העכו"ם מותרת היינו במקום שלא יש חלול השם, אבל במקום שיש חלול השם כגון שנפלה מן העכו"ם במקום רוב ישראל, והעכו"ם ידמה שישראל גנבה ממנו הרי זה חייב להחזיר מן התורה:

מאורות המגילה – מסכת מגילה דף ט ע"ב.

אומרת הגמרא ותניא שנינו בהמשך הברייתא א"ר יהודה אף כשהתירו רבותינו יונית לא התירו אלא בספר תורה ומשום מעשה דתלמי המלך שבו תרגמו את חמשה חומשי תורה ליוונית אך לא התירו לעשות כן בספרי הנביאים והכתובים הגמרא מביא מעשה שהיה עם תלמי שהיה מלך מצריים (רש"י) דתניא מעשה בתלמי המלך שכינס שבעים ושנים זקנים מזקני ישראל והכניסן בשבעים ושנים בתים ולא גילה להם מראש על מה כינסן ואז נכנס אצל כל אחד ואחד ואמר להם כתבו לי תורת משה רבכם נתן הקב"ה בלב כל אחד ואחד עצה והסכימו כולן לדעת אחת וכתבו לו שכל הזקנים כתבו לו כולם את אותם הדברים כפי שמבואר בגמרא בהמשר.

הסולם

אילן החיים – פירוש הסולם על הזוהר הקדוש כי תצא דף רע"ח ע"ב.

מאמר

יראת חטא קודמת לחכמתו

בגי׳ שס״ה. זכרי עם ו״ה בג׳׳ רמ״ח. וכולם בגי׳ תרי״ג. דהיינו תרי״ג מצות שנתנו לבנים קדושים שיהיה להם חלק בשמו. ז״ש, כי חלק ה׳ עמו.

נד) וכד אקרים תורה וכו': וכשמקדים תורה למצוה, או חכמה ליראה מתהפך השם עליו לבחינת נוקבא למדת הדין, כעין זה הוה"י. כי כשהשם ביושר יורה למדת הרחמים, וכשהוא למפרע, יורה על מדת הדין. שמתהפך לו הכל לדין, וקשים מזונותיו שבתורה כקריעת ים סוף. וכעין זה יהיה הגאולה, אם זכו יצאו ברחמים, ז"ש, בטרם יבא חבל לה והמליטה זכר. ויצאו ברחמים. ואם לא מקדים רחמים, יצאו בצער, וטוב שיקדים צער ודין להמשיך יצאו בצער, וטוב שיקדים צער ודין להמשיך הרחמים. ומשום זה העמידו חכמים בעלי המשנה, לפום צערא אגרא.

מאמר יראת חטא קודמת לחכמתו

נב) וכג"ר אוקמוח מארי וכו': ומשום
זה העמידו בעלי המשנה, לא המדרש הוא עיקר
אלא המעשה. ובמקום אחר אמרו, כל שיראת
חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת וכו'.
יראת חמאו, היא אמא עלאה, בינה הנקראת
תשובה. חכמה היא אבא עלאה, וכשמקדים
ה' הקטנה דהיינו מלכות, שהיא מצוה, שורה
עליו תורה שהיא ז"א, שהוא ו'. וכשמקדים
יראה, שהיא ה' עליונה, לחכמה, שורה עליו
חכמה שהיא י', ונקרא בן. דהיינו בן י"ה,
ומכאן, בנים אתם לה' אלקיכם.

נג) והאי איהו זה וגו': וזהו, זה שמי, י"ה, לעולם. וזה זכרי, ו"ה. שמי עם י"ח

ומפקנו

אביעה חידות מני קדם" חידון לפרשת "עזרא" (עזרא פרקים ז-י) חיבורו של הבח"ה דוד צברדלינג ז"ל.

- ד. מה מנשה בירושלים שפך ועל זה ה' לא סלוז
- ה. דברי איזה ספר המלך קרא באזני כל העם הנמצא
- באיזו לשון אמר המלך לוזלקיה. שילך עם השרים אל זוֻלְדָּה

- א. איך המלך נקרא שָׁבַּוּלַרְּ בוֹמון עורא
- מהיכן עלה עזרא ואיתו הגוֹלָה
- איך בארמית נקראים הפקידים:. שבמצות המלך לעזרא עוזרים

שבת שלום

הפתרונות יפורסמו בגליון

הבא

לפתרונות ותגובות:

or.david.way@gmail.com

مَد شَرَك بَهِ شِرَكُ

פתרונות לפרשת כי תצא: אָגְרָה, בעל טְעָב, גַּבְּרַיָּא, דְּרְבְּרָנָא, הֵירְכָלֶא דִּיֹּ בִיּרוּשְׁלֶם, וְהַסֵּב